

การพัฒนารูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นางเพียงเพ็ญ จิรัชย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF A DECENTRALIZED ORGANIZATIONAL STRUCTURE DESIGN
MODEL IN BASIC EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF
THE BASIC EDUCATION COMMISSION

Mrs.Peangpen Jirachai

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program Educational Administration
Department of Educational Policy, Management, and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic year 2007
Copyright of Chulalongkorn University

501466

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การตามแนวการ
กระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย

นางเพียงเพ็ญ จิรัชย์

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ

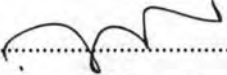
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

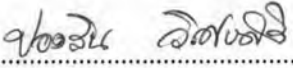
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

.... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

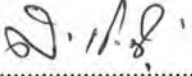
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานคณะกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

.... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

.... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.สุวัฒน์ เงินน้ำ)

เพียงเพื่อ จิรัชัย : การพัฒนารูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (A DEVELOPMENT OF A DECENTRALIZED ORGANIZATIONAL STRUCTURE DESIGN MODEL IN BASIC EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.ปองสิน วิเศษศิริ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร.ศิริเดช สุชีวะ, 426 หน้า.

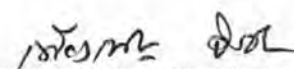
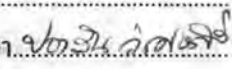

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิจัยดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัด โครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สร้างรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ และ 4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่แบ่งโครงสร้างองค์การออกเป็น 4 กลุ่มงานตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 คือ กลุ่มงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารบุคคล และกลุ่มงานบริหารทั่วไป

2. แนวทางการจัด โครงสร้างองค์การที่เหมาะสม คือ ควรเป็นรูปแบบที่ยืดหยุ่นตามขนาดของสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน การจัดทีมงานที่มีคุณภาพ และเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งตรงกับลักษณะของรูปแบบโครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพ

3. รูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การที่มีความเหมาะสม ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ที่มาของรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดและหลักการของรูปแบบ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) องค์ประกอบของรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การ ประกอบด้วย มิติด้านหลักการจัด โครงสร้างและกลไกการขับเคลื่อนการทำงานตาม โครงสร้าง มิติด้านภารกิจการบริหารสถานศึกษา และมิติด้านการกำหนดผู้รับมอบอำนาจ 3) วิธีการจัด โครงสร้างองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ขั้นตอนการจัด โครงสร้าง 4 ขั้นตอน และ 4) การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย เงื่อนไขและข้อเสนอแนะสำหรับการนำรูปแบบไปใช้

ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิติ...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม...

##4684631527 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD : DECENTRALIZED ORGANIZATIONAL STRUCTURE/ DESIGN MODEL/

BASIC EDUCATION INSTITUTIONS

PEANGPEN JIRACHAI : A DEVELOPMENT OF A DECENTRALIZED ORGANIZATIONAL STRUCTURE DESIGN MODEL IN BASIC EDUCATION INSTITUTIONS UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.PONGSIN VISESHSIRI, Ph.D., THESIS COADVISOR : ASSOC.PROF.SIRIDEJ SUJIVA, Ph.D. , 426 pp.

The objectives of this research was to develop decentralized model of organizational structure in basic education institutions under the Office of the Basic Education Commission. The research methods comprised of four steps: Step 1: Study organizational structure, problems of organizational structure, and trends in organizing structure according to decentralization of basic educational institutions, Step 2: Generate organizational structure pattern based on decentralization trends, Step 3: Feasibility Study of organizational structure according to decentralization of basic education institutions, and Step 4: Improve and present organizational structure model according to decentralization of basic education institutions. The samples comprised three groups: directors, associate directors, and teachers in basic education institutions. Data collections comprised document analysis, interview, and questionnaire. The data analysis for this study was employing descriptive statistics : frequencies, percentage, mean, and standard deviation. The research findings are summarized as following:

1. The organizational structure in basic education institutions are divided into four work groups based on Education Act B.E. 2542 : Academic administration, Budget management, Personnel management and General management.
2. The suitable form of the organizational structure should be flexible depending on the school sizes and integrate with the performance of each work group, teamwork quality, participation in decision making which is the characteristic of the organizational structure in professional bureaucratic system.
3. The appropriate model of organizational structure comprised 4 parts: 1) The derivation of the model consists of principles and rationales, structure concepts, and structure purposes 2) The components of the model consist of principle on structure organization and mechanism driven performance according to educational institution administration function and determination of appointee aspect 3) Structuring decentralization organization for basic educational institutions consists of four stages, and 4) Structure Implementation consists of conditions and recommendations of structure implementation.

Department : Educational Policy, Management and Leadership
 Field of Study : Educational Administration
 Academic Year : 2007

Student's Signature : *P. Jirachai*
 Advisor's Signature : *Pongsi Vises*
 Co-Advisor's Signature : *Sujiva*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาสละเวลาดูแล ให้ความเอาใจใส่ ให้กำลังใจและให้คำแนะนำในทุกขั้นตอนของการวิจัย ช่วยชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ช่วยหาทางออกในยามที่ศิษย์มีปัญหาและอุปสรรค ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์ทั้งสอง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงแก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัฐนิภา คุปรัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นอาจารย์ที่ให้ความกรุณา ให้คำแนะนำและให้กำลังใจตลอดมา กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงแก่ รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ สิริบรรณพิทักษ์ และดร.สุวัฒน์ เงินดำ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อการทำงานและการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัยทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบงานวิจัย เครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำที่มีคุณค่าตลอดจนเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยฉบับนี้ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งในส่วนของสถานศึกษาที่ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์และสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลพร้อมทั้งเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจาก “ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช” ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ที่สนับสนุนและให้โอกาส ขอขอบคุณพี่ เพื่อนและน้องในโรงเรียนทุกคนที่ช่วยดูแลให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกจนสามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณอาจารย์นันทยา หวังศรีโรจน์ ลูกศิษย์ที่ช่วยเหลือในการจัดรูปแบบการพิมพ์ ขอขอบคุณพี่ เพื่อนรุ่น 14 และน้องสาขาวิชาบริหารการศึกษาทุกคนที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณแม่ผู้มีพระคุณสูงสุดที่ให้กำลังใจและความห่วงใยเสมอมา และขอขอบคุณกำลังใจจากบุคคลใกล้ชิดอันเป็นที่รักยิ่งในครอบครัววิจัยทุกคน ที่เป็นพลังแรงใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยไม่ย่อท้อ สามารถศึกษาเล่าเรียนระดับดุษฎีบัณฑิตจนสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำถามในการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
คำจำกัดความในการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
การรายงานผลการวิจัย.....	13
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
การกระจายอำนาจตามภารกิจการบริหารสถานศึกษา.....	17
การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา.....	25
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา.....	35
การจัดโครงสร้างองค์การและองค์การสถานศึกษา.....	42
แนวคิดและแนวทางปฏิบัติในการจัดโครงสร้างองค์การ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย.....	86
แนวคิดและแนวทางปฏิบัติในการจัดโครงสร้างองค์การ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของต่างประเทศ.....	94

	หน้า
	113
	121
บทที่ 3	128
ชั้นศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัด โครงสร้างองค์การ.....	131
ชั้นสร้างรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจ	
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	141
ชั้นประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัด	
โครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน....	142
ชั้นปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การ	
ตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	145
บทที่ 4	146
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัด โครงสร้างองค์การ	
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสาร	146
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัด โครงสร้างองค์การ	
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถาม.....	173
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การตามแนวการ	
กระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	231
บทที่ 5	253
การนำเสนอรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจ	
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	253
บทที่ 6	328
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	328
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	328
คำถามในการวิจัย.....	328
วิธีดำเนินการวิจัย.....	328
สรุปผลการวิจัย.....	329
อภิปรายผลการวิจัย.....	343
ข้อเสนอแนะ.....	357
รายการอ้างอิง.....	360

	หน้า
ภาคผนวก.....	371
ภาคผนวก ก สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย.....	372
รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์.....	375
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	376
รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	380
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	382
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	383
แบบวิเคราะห์เอกสาร.....	387
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้อำนวยการและ	
รองผู้อำนวยการ.....	388
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับครู.....	405
แบบประเมินเพื่อตรวจสอบรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การ	
ตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	422
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	426

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบโครงสร้างโรงเรียนที่บรรลุผลและที่เป็นอุปสรรค.....	72
2	เปรียบเทียบสายการบังคับบัญชาที่เอื้อให้บรรลุผลและที่เป็นอุปสรรค.....	75
3	จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดโครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	135
4	แสดงที่ตั้ง ระดับชั้นที่เปิดสอนและสภาพทั่วไปของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์.....	148
5	แสดงจำนวนและคำร้อยละของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งแบบสอบถามกลับจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	173
6	แสดงจำนวนและคำร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาด.....	174
7	แสดงจำนวนและคำร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานและระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาด.....	175
8	แสดงจำนวนและคำร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับระดับชั้นที่เปิดสอนและจำนวนครูของสถานศึกษา จำแนกตามขนาด.....	176
9	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัด โครงสร้างองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาด.....	177
10	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัด โครงสร้างองค์การของสถานศึกษาในปัจจุบันเพื่อรองรับการกระจายอำนาจจำแนกตามขนาด.....	178
11	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัด โครงสร้างองค์การของสถานศึกษาในปัจจุบันเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารวิชาการจำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	179
12	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัด โครงสร้างองค์การของสถานศึกษาในปัจจุบันเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	181

ตารางที่	หน้า
13	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัด โครงสร้างองค์การของ สถานศึกษาในปัจจุบันเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 183
14	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัด โครงสร้างองค์การของ สถานศึกษาในปัจจุบันเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารทั่วไปจำแนก ตามขนาดสถานศึกษา..... 185
15	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัด โครงสร้างองค์การของ สถานศึกษาในปัจจุบันเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารงานอื่นๆ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 187
16	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการแบ่งงานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 189
17	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดแผนงานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 192
18	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการกำหนดจำนวนผู้ได้บังคับบัญชา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 194
19	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมอบหมายอำนาจ หน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 195
20	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดสายการบังคับ บัญชาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 198
21	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 200
22	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการตัดสินใจในสถานศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 201

ตารางที่	หน้า
23	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสื่อสารในสถานศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 203
24	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการประสานงานในสถานศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 205
25	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการสร้างควมเอาใจใส่ใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 207
26	แสดงคำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสร้างควมไว้วางใจใน สถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดสถานศึกษา..... 210
27	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงสร้าง องค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 212
28	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งงานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์..... 213
29	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดแผนงาน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์..... 214
30	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดช่วง การบังคับบัญชาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์..... 215
31	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการมอบหมาย อำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์..... 216
32	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสายการ บังคับบัญชาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์..... 217
33	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎและแนวทาง ปฏิบัติของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 218
34	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์..... 219

ตารางที่		หน้า
35	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารและการประสานงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์.....	220
36	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจใ้ต่อองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์.....	222
37	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความไว้วางใจในองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์.....	224
38	แสดงความถี่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของโครงสร้างองค์กรในปัจจุบัน	225
39	แสดงความถี่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัด โครงสร้างองค์กรและกลไกทางโครงสร้างที่พึงประสงค์.....	227
40	แสดงความถี่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการจัด โครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	229
41	การสังเคราะห์แนวคิด หลักการ ในการกำกับรูปแบบ.....	232
42	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ทรงคุณวุฒิจำแนกตามสถานภาพทั่วไป.....	245
43	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	246
44	แสดงประเด็นสำคัญในการปรับปรุงรูปแบบการจัด โครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	251
45	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก	271
46	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่สถานศึกษาจัดแบ่งเพิ่มขึ้นเพื่อการดูแลนักเรียนระดับประถมศึกษา.....	273
47	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	273
48	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่สถานศึกษาจัดแบ่งเพิ่มขึ้นเพื่อการดูแลนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	275

ตารางที่	หน้า
49	การวิเคราะห์คุณลักษณะของบุคลากรของสถานศึกษาขนาดเล็ก..... 276
50	ตารางการจัดการะงานกับบุคลากรของสถานศึกษาขนาดเล็ก..... 277
51	ตารางการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจให้กับผู้รับผิดชอบของ สถานศึกษาขนาดเล็ก..... 281
52	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง 290
53	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่สถานศึกษาจัดแบ่งเพิ่มขึ้นเพื่อการดูแลนักเรียน สำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดกลาง..... 292
54	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง 292
55	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่สถานศึกษาจัดแบ่งเพิ่มขึ้นเพื่อการดูแลนักเรียน สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง..... 294
56	การวิเคราะห์คุณลักษณะของบุคลากรของสถานศึกษาขนาดกลาง..... 295
57	ตารางการจัดการะงานกับบุคลากรของสถานศึกษาขนาดกลาง..... 296
58	ตารางการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจให้กับผู้รับผิดชอบของ สถานศึกษาขนาดกลาง..... 299
59	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ 308
60	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่สถานศึกษาจัดแบ่งเพิ่มขึ้นเพื่อการดูแลนักเรียน สำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่..... 310
61	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 311
62	ตัวอย่างการวิเคราะห์งานที่สถานศึกษาจัดแบ่งเพิ่มขึ้นเพื่อการดูแลนักเรียน สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่..... 313
63	การวิเคราะห์คุณลักษณะบุคลากรของสถานศึกษาขนาดใหญ่..... 314
64	ตารางการจัดการะงานกับบุคลากรของสถานศึกษาขนาดใหญ่..... 315
65	ตารางการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจให้กับผู้รับผิดชอบของ สถานศึกษาขนาดใหญ่..... 317

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2	โครงสร้างองค์การ.....	58
3	หลักการในการจัดโครงสร้างองค์การ.....	60
4	ขนาดโรงเรียน.....	88
5	ผังโครงสร้างสถานศึกษาแบบที่ 1 ผังโครงสร้างสถานศึกษาที่จัด โครงสร้างแบบแบ่งงานตามหน้าที่เฉพาะ.....	89
6	ผังโครงสร้างสถานศึกษาแบบที่ 2 ผังโครงสร้างสถานศึกษาที่จัดแบบแบ่ง งานตามภารกิจเพื่อรองรับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.....	90
7	ผังโครงสร้างสถานศึกษาแบบที่ 3 ผังโครงสร้างสถานศึกษาที่จัด โครงสร้างแบบแบ่งงานตามหน้าที่เฉพาะ(แบบอิงระบบเอกชน).....	91
8	ผังโครงสร้างสถานศึกษาแบบโครงสร้างที่มีประสิทธิผลแบบระบบ ราชการกึ่งวิชาชีพตามแนวคิดของMintzberg.....	93
9	โครงสร้างการบริหารโรงเรียนในประเทศญี่ปุ่น.....	95
10	โครงสร้างการบริหารโรงเรียน(รร.ประถม รัฐเปอร์ก).....	98
11	โครงสร้างการบริหารโรงเรียน leon high school เมือง Tallahassee รัฐ Florida.....	99
12	โครงสร้างการบริหารของโรงเรียน Walnut High School เมือง Walnut รัฐ California	100
13	โครงสร้างการบริหารโรงเรียน Immaculata –Lasalle high school เมือง Miami รัฐ Florida.....	101
14	โครงสร้างการบริหารโรงเรียน Blue Ridge Sudbury school.....	102
15	โครงสร้างการบริหารโรงเรียน Archbishop Mitty high school เมือง San Jose รัฐ California.....	103
16	โครงสร้างการบริหารโรงเรียน StoneBridge school เมือง Ashburn รัฐ Virginia.....	105
17	โครงสร้างการบริหารโรงเรียน Asmole school ประเทศอังกฤษ.....	107

รูปที่		หน้า
18	โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา Kehoe –France School.....	108
19	โครงสร้างการบริหาร โรงเรียน Chrischruh Rudolf Steiner school เมือง Chrischruh ประเทศนิวซีแลนด์.....	109
20	โครงสร้างการบริหารสถานศึกษาในประเทศนิวซีแลนด์.....	110
21	โครงสร้างโรงเรียน Rangiora High School ประเทศนิวซีแลนด์.....	111
22	โครงสร้างการบริหาร โรงเรียน Penrithhighschool เมือง Penrith รัฐ New South Wales.....	112
23	แสดงขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัย.....	129
24	รูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับร่าง).....	244
25	รูปแบบการจัด โครงสร้างองค์การองค์การตามแนวการกระจายอำนาจของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	255
26	รูปแบบ โครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพของสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก.....	287
27	รูปแบบ โครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก.....	288
28	รูปแบบ โครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพของสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดกลาง.....	305
29	รูปแบบ โครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง.....	306
30	รูปแบบ โครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพของสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ขนาดใหญ่.....	323
31	รูปแบบ โครงสร้างองค์การระบบราชการแบบวิชาชีพของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่.....	324